

Mgr. Iveta O r o s o v á, ŠZŠ s MŠ Karpatská 1, 811 01 B R A T I S L A V A

**ARTEFILETIKA ako preventívna
sociálno – výchovná činnosť v škole**
Záverečná práca kontinuálneho vzdelávania

Bratislava

November 2021

Závěrečná práce z ARTEFILETIKY

Závěrečná práce je zameraná na rozvíjanie prosociálnych zručností žiakov s mentálnym postihnutím.

Jedná sa o žiakov 8. – 9. ročníka (A, B variant) zo ŠZŠ s MŠ Karpatská 1, Bratislava.

Na dvoch uvedených aktivitách pracovalo 7 žiakov individuálne i skupinovo. Traja žiaci potrebovali pri činnostiach asistenciu („B“ var.).

Aktivity: **MOJA RODINA – rodina vo vrecku** a **ZÁZRAČNÝ NÁRAMOK** boli zamerané na rodinu a rodinné vzťahy a na budovanie dôvery a sabadôvery.

Nakoľko v triede je rôznorodá skladba žiakov so širokým spektrom mentálnych schopností a motorických zručností pracovalo sa skupinovo i individuálne. Niekedy aj s potrebnou asistenciou.

Časová dotácia na samotnú aktivitu trvala cca 6 hod. Aktivita prebiehala v rámci jednotlivých predmetov (RKZ, SJL, Ev, Vv, PV) .

Postupnosť bola nasledovná : motivácia prostredníctvom príbehu, diskusia o prečítanom texte, vyhotovenie samotných artefaktov, spoločné verbalizovanie otázok a odpovedí a individuálne zaznamenanie odpovedí do pracovných hárkov (B variant s asistenciou). Po ukončení prebehla spoločná reflexia a vyhodnotenie aktivity v kruhu. Na samotný záver už len finalizácia a estetická úprava vytvorených artefaktov a vyplnených pracovných hárkov. Takýto postup sme väčšinou realizovali pri každej aktivite, ktorú sme doteraz v rámci artefiletiky robili.

Nakoľko sú žiaci naučení na systematickú pracovnú a výtvarnú činnosť nemali problém pri jednotlivých aktivitách. U niektorých dlhšie trvalo, kým si osvojili reflektovanie a prácu s pracovnými hárkami. Mali problém verbalizovať odpovede na otázky. V konečnej fáze sme to však spoločnými silami zvládli. Aktivity prebiehali plynule a tvorivo. Žiaci pracovali so záujmom a nadšením. Vzájomne sa dopĺňali a pomáhali si, keď to bolo potrebné. Výsledný efekt z tvorenia bol veľmi dobrý. Mali sme dobrý pocit a spoločnú radosť z výtvorov aj keď nám to často trvalo dlhšie, ako sme chceli.

Artefietika nám priniesla nový rozmer do našej tvorivej činnosti.

Mgr. Iveta Orosová

Aktivita **MOJA RODINA – rodina vo vrecku**

cieľ: - rozvíjať prosociálne zručnosti a kompetencie detí,

- utvrdzovať postoje a vzťah k rodine.

čas: cca 6 hodín

forma práce: skupinová aj individuálna,

pomôcky: Rodina vo vrecku- hra s otázkami o rodine obsahuje 28 drevených kartičiek s otázkami, potreby na maľovanie, PL s kartičkami otázok (6 PL s dvoma otázkami)

zadanie: Moja rodina – rodina vo vrecku - rozprávanie - maľovanie – tvorenie.

postup: - žiaci sedia v kruhu, kde sa spoločne rozprávajú o rodine,

- vopred vybraných 12 otázok, ktoré sú po dve nalepené na A4 žiaci postupne odpovedajú,
- po zodpovedaní poslednej otázky sa poberú na svoje miesto, kde na svoju úlohu- otázku odpovedia písomne a podľa potreby aj namaľujú a tvoria,
- po ukončení aktivity – spoločná reflexia v kruhu,
- na záver estetická finalizácia PL

postrehy z praxe: prosociálne koliesko – (4 žiaci aktívne, 3 s pomocou „B“ var.)

záver: príjemné, vzájomné odhaľovanie informácií o rodine,

- žiaci si aktivitu užívali najmä tu časť verbálnu a výtvarnú,
- pantomíma – zahrať člena rodiny – bola osviežujúca a zábavná aktivita („B“ nezvládli aktivitu)

Reflektívny rozhovor:

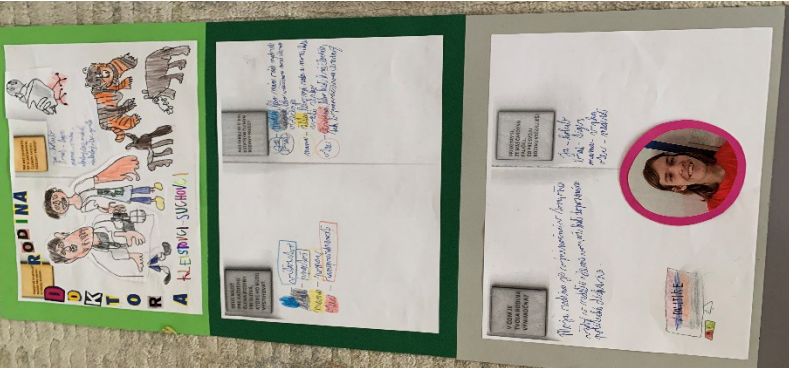
Rodina vo vrecku - otázky :

Pokús sa vymyslieť názov pre knihu o tvojej rodine.	Na aké zviera by si začaroval členov svojej rodiny ? Prečo?
V čom je tvoja rodina výnimočná ?	Predstav si, že máš čarovnú paličku. Čo pre svoju rodinu vyčaruješ ?
Čo pekná si v poslednom čase zažil/a ?	Načo sa v najbližších dňoch tešíš ?
Predstav si, že máš stroj času. Ktoré obdobie navštíviš s rodinou ?	Skús zahrať pantomímou jedného člena rodiny.
Skús nájsť pre každého člena rodiny tri slová, ktoré ho budú vystihovať.	Akú farbu by si dal ostatným členom rodiny a prečo?
Čo sa ti dnes podarilo?	Aké jedlo si praješ zajtra na večeru?

ukážka:

Aktivita **ZÁZRAČNÝ NÁRAMOK**

cieľ: - prosociálne správanie (pomoc, darovanie, delenie sa , spolupráca),

- budovanie dôvery, sebadôvery a viery,
- zdokonaľovanie motorických zručností.

čas: cca 6 hodiny

forma práce: skupinová aj individuálna,

pomôcky: motivačná kniha : *Malá Flo W. šťastná v svojom „flow“, kniha pre malých aj veľkých, Manuela Eitler- Sedlak*, stužky farebné, kožené šnúrk, skladačka LaQ, farebné korále s abecedou, farebné skladačky, ...

zadanie: Vyroba čarovný náramok sebadôvery.

postup: - po prečítaní príbehu z obľúbenej knihy o malej Flo W o čarovnom náramku prichádza:

- krátka diskusia o príbehu,
- výroba náramku podľa vlastného výberu a podľa svojich schopností:
- náramok z korálov (modrá, zelená, hnedá), („B“)
- náramok zo skladačky LaQ,
- farebná skladačka –GEO – LINKS („B“)
- náramok z farebných stužiek a koženky,

- náramok z korálov s abecedou , („B“),
- drevená abeceda.

postrehy z praxe: - diskusia o príbehu Félixov čarovný náramok priniesla záujem o výrobu náramku p re niekoho,

- každý si vyberal materiál na výrobu náramku podľa svojich schopností, vďaka ktorým zvládol vyhotovenie náramku,
- zaujímavé bolo písanie jednotlivých hesiel na stužky – 1. „ *Sebadôvera*,“ 2. „ *Blížni“-dôvera v druhých ľudí*, 3. „*Život ťa má rád*“ !,
- zdokonaľovali sme jemnú motoriku, učili sme sa zapletať vrkoč z troch napísaných stužiek, vyhľadávanie, navliekanie, triedenie, spájanie ...,
- komu robilo problém zapletanie stužiek do vrkoča, pomohli dievčatá (Sabi a Sisa)
- náramky s abecedou (korálky a drevená abeceda) sa osvedčili najmä u („B“ variantu Niki, Emka))
- pri reflektívnom rozhovore sme najprv spoločne prebrali otázky, každý povedal svoju odpoveď, ktorú si potom zaznamenal na hárok. V niektorých prípadoch bolo treba otázku rozobrať a do vysvetľovať . Odpovede boli často jednoduché a jednoslovné. Chýbala kreativita a fantázia.

Úryvky z príbehu: *Félix a zázračný náramok*

... „*Viete, čo je opakom starostí, strachu a pochybností?*“

... „ *Dôvera, dôvera, dôvera!*“

„*Rozumiem, ale prečo hneď trikrát ?*“, reaguje Flo.

„*Pretože existujú tri druhy dôvery.*“

1. ... Toto a mnoho, mnoho ďalších schopností je súčasťou vášho daru. Všetko, čo dokážete, viete, cítite a všetko čo je vo vás, tomu všetkému môžete plne dôverovať. To vám nemôže nik vziať, lebo to väzí hlboko vo vás. To je prvý druh dôvery: **Sebadôvera.**“ (červená stužka).
2. ...“Táto stužka predstavuje dôveru v druhých ľudí. To však neznamená, že by ste mali slepo dôverovať každému človeku. To by mohlo byť občas riskantné... Flo a Paula si pozorne prezerajú trblietavé stužky a zbadajú na nich strieborné písmenká tvoriace nápis :“**Blíži**ni“. (zelená stužka).
3. Tretia stužka, ktorú Udo vyčarí zo svojej tašky je skôr páska z tmavohnedej kože. Aj na tejto páske stojí nápis, ktorý je tentoraz napísaný zlatými písmenkami. „ **Život ťa má rád!**“...
Môžete tieto tri stužky poprepájať tak, aby držali pohromade?“
„Tento zázračný náramok, upletený z tých troch jednotlivých stužiek vám má pripomínať, že existujú tieto tri druhy dôvery. Každá jednotlivá stužka sa veľmi ľahko môže roztrhnúť, ale všetky tri spolu sú veľmi pevné a silné.
Vždy sa na to môžete spoľahnúť, obzvlášť vtedy, keď budete mať nejaké starosti, obavy alebo pochybnosti.

Reflektívny rozhovor:

Otázky k téme:

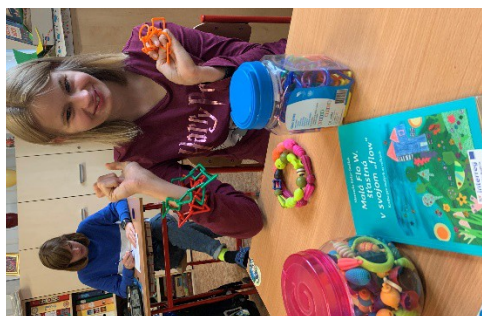
1. Z čoho si si vyrobil/a čarovný náramok ?
2. Na čo si myslel/a pri jeho výrobe ?
3. Ako sa ti darilo pri výrobe náramku ?
4. Komu by si daroval/a svoj čarovný náramok ?
5. Čo by si mu alebo jej prial/a prial ?
6. Od koho by si chcel/a dostať čarovný náramok?
7. V čom si nedôveruješ ?
8. Máš z niečoho obavy ?
9. Kto je pre teba vzor a aký/á by si chcel/a byť ?

10. Komu najviac dôveruješ ?

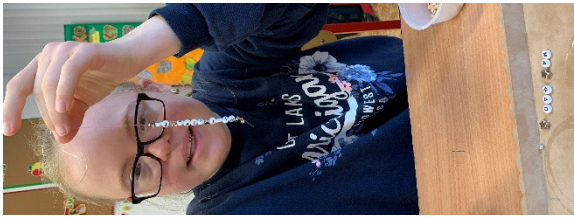
11. Komu v škole najviac dôveruješ a prečo ?

12. Vyber si jedno zviera, ktoré máš obzvlášť rád/a, porozprávaj všetko čo o ňom vieš

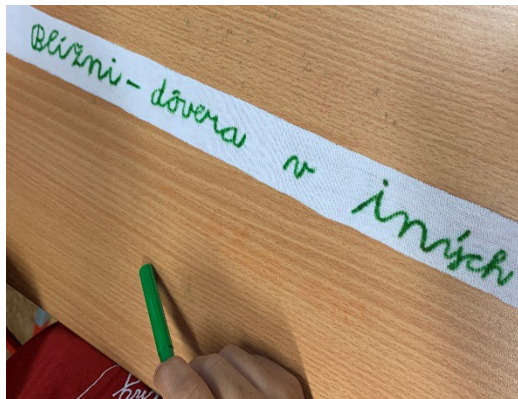
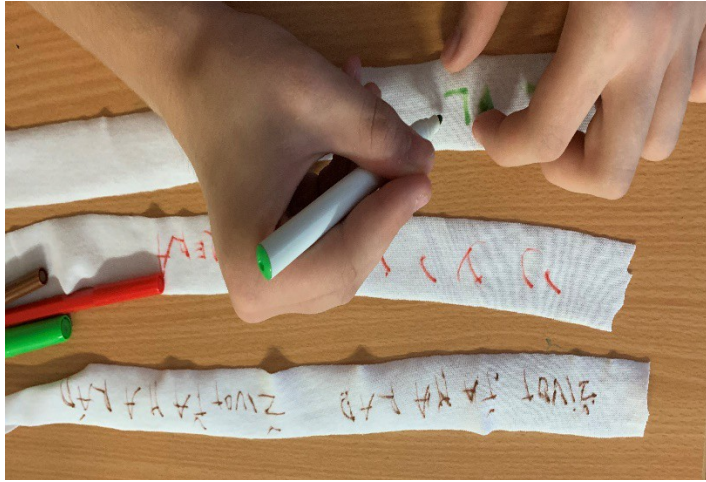
ukážka:

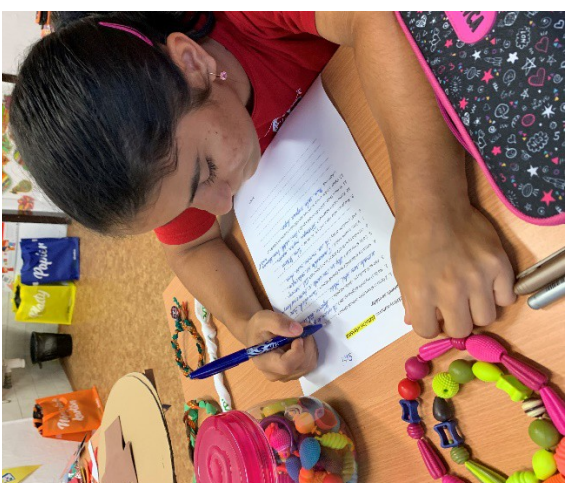
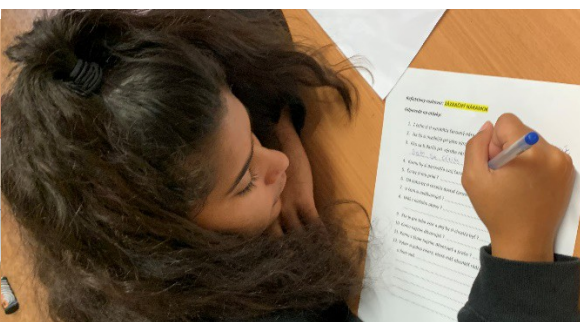
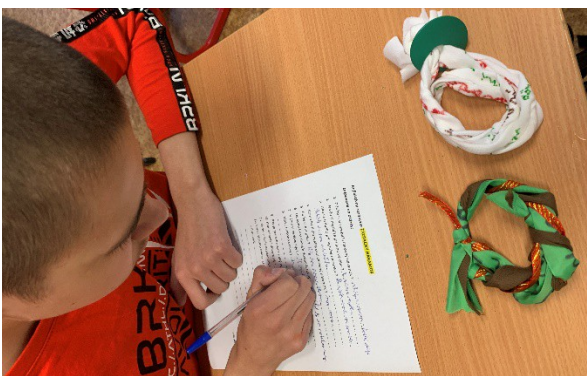
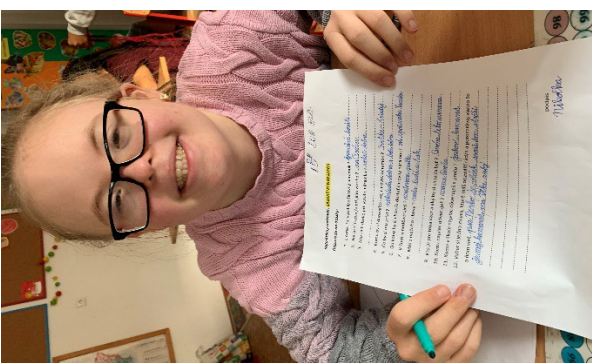

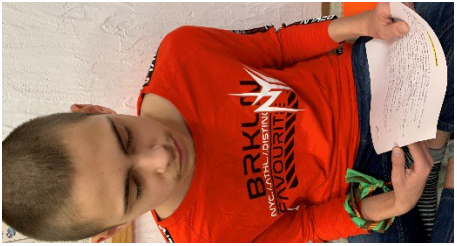

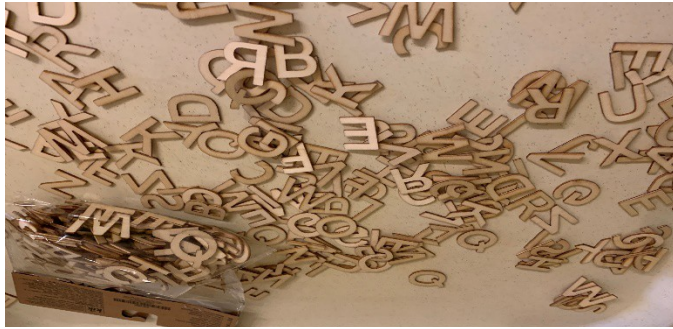
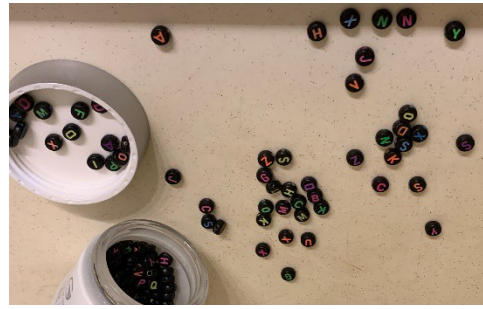
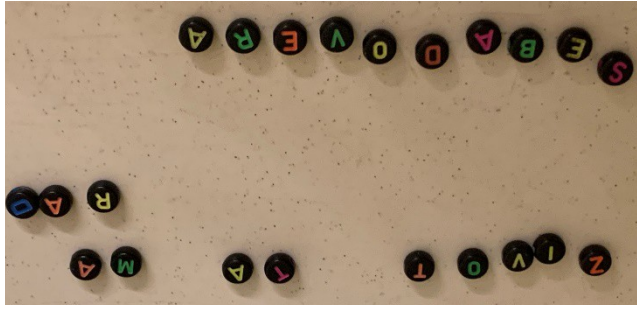

Reflektívny rozhovor: ZÁZRAČNÝ NÁRAMOK

Odpovede na otázky:

1. Z čoho si si vyrobil/a čarovný náramok ? *Ze bielych čiarov a bi. fardier.*
2. Na čo si myslel/a pri jeho výrobe ? *Ze bi. mi. bi. fardier.*
3. Ako sa ti darilo pri výrobe náramku ? *Veľmi mi. bi. fardier.*
4. Komu by si daroval/a svoj čarovný náramok ? *Bi. fardier.*
5. Čo by si mu prial ? *Bi. fardier.*
6. Od koho by si chcel/a dostať čarovný náramok ? *Bi. fardier.*
7. V čom si nedôveruješ ? *Bi. fardier.*
8. Máš z niečoho obavy ? *Bi. fardier.*
9. Kto je pre teba vzor a aký by si chcel/a byť ? *Bi. fardier.*
10. Komu najviac dôveruješ ? *Bi. fardier.*
11. Komu v škole najviac dôveruješ a prečo ? *Bi. fardier.*
12. Vyber si jedno zviera, ktoré máš obzvlášť rád/a a porozprávaj všetko čo o ňom vieš. *Bi. fardier.*

podpis

muška

Reflektívny rozhovor: ZÁZRAČNÝ NÁRAMOK

Odpovede na otázky:

1. Z čoho si si vyrobil/a čarovný náramok ? *Bi. fardier.*
2. Na čo si myslel/a pri jeho výrobe ? *Bi. fardier.*
3. Ako sa ti darilo pri výrobe náramku ? *Bi. fardier.*
4. Komu by si daroval/a svoj čarovný náramok ? *Bi. fardier.*
5. Čo by si mu prial ? *Bi. fardier.*
6. Od koho by si chcel/a dostať čarovný náramok ? *Bi. fardier.*
7. V čom si nedôveruješ ? *Bi. fardier.*
8. Máš z niečoho obavy ? *Bi. fardier.*
9. Kto je pre teba vzor a aký by si chcel/a byť ? *Bi. fardier.*
10. Komu najviac dôveruješ ? *Bi. fardier.*
11. Komu v škole najviac dôveruješ a prečo ? *Bi. fardier.*
12. Vyber si jedno zviera, ktoré máš obzvlášť rád/a a porozprávaj všetko čo o ňom vieš. *Bi. fardier.*

podpis

muška

